

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“ 30 ” серпня 2024 р.

**ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ДЛЯ НЕФІНАНСИСТІВ
ТРЕНІНГ-КУРС**

Галузь знань:	03 Гуманітарні науки 07 Управління та адміністрування 12 Інформаційні технології
Спеціальність:	035 «Філологія» 071 «Облік і оподаткування» 073 «Менеджмент» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 121 «Інженерія програмного забезпечення»
Освітньо-професійна програма:	Англійська мова (переклад) Облік та бізнес-аналітика Project менеджмент Бізнес та приватне підприємництво Розробка та тестування програмного забезпечення
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доц., доцент кафедри

Надія ГРЕБЕНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08.2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

e-mail	nadiia.hrebenuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	205, кафедра управління та адміністрування
Посилання на сайт	Гребенюк Надія Василівна
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація тренінг-курсу «Фінансовий менеджмент для нефінансистів». Тренінг-курс «Фінансовий менеджмент для нефінансистів» присвячена вивченню технологій та інструментарію управління фінансами, інвестиціями та операційної діяльністю підприємства. Фінансові ресурси є грошовими відносинами, що пов'язані з формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів і доходів підприємства. Від того, наскільки ефективно менеджери підприємства управлятимуть рухом фінансових ресурсів та відносин, що виникають у результаті такого руху, залежить майбутнє підприємства. Висококваліфікований фахівець повинен приймати виважені рішення, що ґрунтуються на всебічному аналізі внутрішніх і зовнішніх чинників, які визначають фінансово-господарську діяльність підприємства, які забезпечать його стабільне економічне зростання та стійкий інтерес до нього інвесторів.

Метою вивчення тренінг-курсу є формування у здобувачів розуміння і навичок щодо прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на забезпечення раціональної організації системи управління процесами формування, розподілу та використання капіталу як основи для забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Цей тренінг-курс спрямований на те, щоб надати студентам повний набір інструментів та навичок для ефективного управління бізнесом, розробки та реалізації стратегій.

У результаті вивчення тренінг-курсу студент повинен **знати**:

- критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

- планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);

- застосовувати сучасні технології організації інформаційного забезпечення аналітичної діяльності на підприємствах;

- методи аналізу та оцінювання процесів розвитку організації, складових її економічного потенціалу, діагностування кризових явищ

У результаті вивчення тренінг-курсу студент повинен **вміти**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій фінансового менеджменту;
- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність розробляти проекти організаційного розвитку і змін організації з метою формування стратегічних конкурентних переваг, обґрунтовувати антикризові програми та забезпечувати її ефективну реалізацію в умовах дефіциту ресурсів розвитку.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення тренінг курсу

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
Здатність діяти на підставі етичних суджень	Здатність ефективно управляти грошовими потоками підприємницького характеру, формувати та розподіляти фінансові ресурси, використовуючи технологію управління та знання механізмів фінансових систем
Здатність застосовувати знання на практиці	
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	
Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел	
Здатність приймати обґрунтовані рішення	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	6		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	0 год	0 год
	семінари, практичні	20 год	6 год
Самостійна робота		70 год	84 год
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни¹:

Пререквізити	Постреквізити
-	Виробнича практика

¹ тільки для обов'язкових дисциплін

ПРОГРАМА ТРЕНІНГ-КУРСУ

Зміст практичних занять

ТЕМА 1. ВВЕДЕННЯ У ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ (2 год)

1. Роль фінансового менеджменту в управлінні підприємством
2. Функції та принципи фінансового менеджменту
3. Інформаційні джерела фінансового менеджменту
4. Інструменти фінансового аналізу на підприємстві
5. Тестові завдання

ТЕМА 2. КОНЦЕПЦІЯ ТА МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ ГРОШЕЙ У ЧАСІ (2 год)

1. Прості та складні проценти.
2. Ануїтет
3. Математичні основи фінансового менеджменту
4. Тестові завдання

ТЕМА 3. ДИВІДЕНДНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ (2 год)

1. Глобальні інвестиційні ринки: поняття, сутність види
2. Фундаментальний аналіз фондових ринків
3. Методичний інструментарій оцінки цінних паперів
4. Тестові завдання

ТЕМА 4. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА (2 год)

1. Структура фінансових ресурсів
2. Власний капітал підприємств
3. Види зовнішнього фінансування підприємств
4. Оцінка вартості власного та залученого капіталів
5. Тестові завдання

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВ (2 год)

1. Зміст та завдання управління прибутком підприємств
2. Формування прибутку від операційної діяльності, управління операційними витратами
3. Формування та розподіл чистого прибутку підприємств
4. Вплив дивідендної політики АТ на розподіл прибутку
5. Тестові завдання

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ (2 год)

1. Цілі та задачі управління оборотними активами
2. Управління грошовою готівкою компанії
3. Менеджмент дебіторської заборгованості

4. Управління товарно-матеріальними запасами
5. Кредитна політика
6. Методи оцінки активів підприємств
7. Тестові завдання

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (2 год)

1. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності
2. Класифікація видів інвестицій підприємства
3. Особливості реального інвестування та способи реалізації інвестиційних проєктів
4. Управління фінансовими інвестиціями підприємства
5. Методи оцінки інвестиційних проєктів
6. Тестові завдання

ТЕМА 8. ОЦІНЮВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ (2 ГОД)

1. Оцінювання грошових надходжень
2. Обґрунтування проєктів експансії і заміщення
3. Оцінювання проєктів з неоднаковими термінами функціонування
4. Тестові завдання

ТЕМА 9. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ (4 год)

1. Фінансове планування на підприємстві: зміст і завдання
2. Економічна сутність бюджетування
3. Управління бюджетним процесом на підприємствах. Бюджетний контроль
4. Антикризове управління підприємством
5. Формування фінансових планів на підприємстві
6. Тестові завдання

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	70	84
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	8
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	10
Підготовка звітів з практичних робіт	10	6
Підготовка до поточного контролю	10	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	30

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання.²

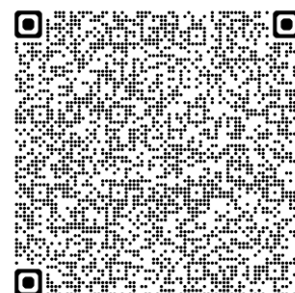
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

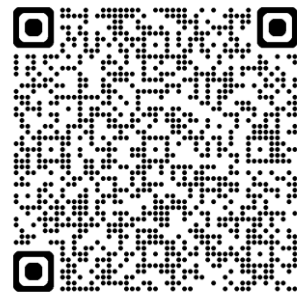
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

² зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

³ визначається політика використання ІІІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).⁴

Під час вивчення навчальної дисципліни студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
МН 1 - словесні методи МН 2 - наочні методи МН 7 – аналітичний МН 9 – порівняння МН 10 – узагальнення МН 17 – дослідницький МН 18 - методи самостійної роботи вдома	МФО 5 - усний контроль МФО 8 - тестовий контроль

⁴ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁵

⁵ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
<i>«добре»</i>	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
<i>«відмінно»</i>	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного

навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з тренінг-курсу, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁶

Основна література

1. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
2. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник: 2-ге 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: КНТЕУ, 2018. 791 с.
3. Квасовський І. О., Кнейслер О.В., Ніпіаліди О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 478 с.
4. Сороківська М.В., Юсипович О.І. Фінансовий менеджмент : (математичний інструментарій) : навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 281 с
5. Тридід О.М. , Азаренкова Г.М., Біломістний О.М., Орехова К.В. Фінансовий менеджмент у запитаннях та відповідях : навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 382 с.
6. Brigham E., Ehrhardt M.. Financial Management: Theory & Practice 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.
7. Аналітична онлайн-система YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/> (дата звернення: 12.07.2020).

Додаткова література

8. Kobieliwa T., Kocziszky G., Veres Somosi M. Compliance Technologies in Marketing. MIND. 2018. №5. URL: https://mindjournal.wseh.pl/sites/default/files/article/09-18/compliancetechnologies_in_marketing.pdf
9. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами : монографія / І.М. Вахович, В.Ю. Дорош, Х.М. Диль, М.С. Забедюк [та 13 інших]. Луцьк : Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 210 с.
10. Сметаніна Н. В., Попова Д. І. Значення впровадження комплаєнс-програм для зростання прозорості українського бізнесу // Часопис Київського університету права. 2018. № 3. С. 266–269

Електронні інформаційні ресурси

11. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

⁶ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03. 2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.